

4. Over de inhoud van een codebericht mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

3. Afschriften van codeber. mogen uitsluitend door de Afd. Verbindingen worden vervaardigd.

Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.

REFERENTIE No:

12272

INFORMATIECOPIE:

z, dbi, -/pl
doa/op
dio, -/pz

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Copie No: 27

AFDELING VERBINDINGEN

'S-GRAVENHAGE, Lange Houtstraat 28
TEL. Nos: 180309; 184000-284

ONTVANGEN CODEBERICHT

DATUM VAN ONTVANGST:

25 november 1955

PLAATS EN DATUM VAN AFZENDING:

canberra, 25 november 1955

Dir./Afd.: *M.M.M.*

Visie:

AG. No:

Dossier:

K. G. van der ...

BESTEMD VOOR: min. v. b.z.

PARAAF/OPM.:

geheim

gistermiddag deelde tange mij mede, dat crocker woensdag j.l. wederom een onderhoud met anak agung had, vide mijn telegram nr. 87 punt 4. hieruit bleek dat anak agung hoopte de volgende week naar den haag te gaan. de avond voor het gesprek hadden de voornaamste ministers een bijeenkomst gehad met de leiders van de masjumi en de nu, welke hadden ingestemd met besprekingen en toenaderingspolitiek jegens nederland. crocker had om explicatie gevraagd nopens publicatie van information, vide mijn telegram nr. 87. anak agung had gezegd, dat er in de publikaties van nederlandse persbureaux en antara tegenstrijdigheden waren. hij geloofde niet, dat de gepubliceerde tekst van de verklaring juist was. crocker was van mening, dat de verklaring als "face saving" moest worden opgevat, waarop ik niet kon nalaten op te merken "nog meer confusie". daarentegen viel anak agung nederlandse publikatie aan (het parool?), waarmee hij kennelijk zeggen wilde: de pot verwijt de ketel. voorts bleek uit het telegram van crocker, dat anak agung's gedachten over joint resolution niet veranderd waren en dat hij nog steeds met een andere resolutie speelde. betreffende anak agung's bedoelingen heb ik twijfel uitgesproken en als mijn indruk gegeven, dat hij ons aan het lijntje hield om ons in tijdnood te brengen "to mobilise opinion against indonesia". tange gaf toe, dat het antwoord van anak agung te lang uitbleef en vroeg of hij iets kon doen zijn antwoord te bespoedigen. als persoonlijke suggestie stelde ik, dat crocker zou kunnen worden geïnstrueerd pogingen in het werk te stellen anak agung te overtuigen, dat zijn wantrouwen tegen nederland onredelijk is en dat de ontwerpresolutie de enige aanvaardbare was. vanmorgen zou tange hierover met casey spreken, doch hij vond dat het anak agung moeilijk zou zijn deze door anak agung "too strong" genoemde resolutie door zijn collega's en adviseurs te doen aanvaarden. ook vond hij het nederlandse standpunt te "rigid" en vroeg zich af, of misschien een compromis in woorden, niet in principe, mogelijk was. zou het misschien niet mogelijk zijn bijvoorbeeld het woord "hamper" door een vager woord te vervangen? ik stelde dat een slechts lichte verandering anak agung niet zou bevredigen en een belangrijke wijziging het principe zou aantasten en confusie zou doen toenemen.

-2-

ONTVANGEN CODEBERICHT

VERVOLGBLAD

Ref. No: 12272

Rubricering: geheim

*hier is nu al
zo vaak ingeflanst
dacht*

tange was er nog steeds van overtuigd, dat anak agung oprecht was, doch een paardenmiddel zocht "to get away with it" in indonesia. hij moest evenwel toegeven, dat anak agung inconsequent was onder meer waar hij had gezegd de nieuw guinea kwestie in "cold storage" te zetten, doch toch aan een resolutie "to report back to un" dacht. ik stelde, dat het tijd werd zich op het komend debat voor te bereiden, of men anak agung wantrouwde of niet. u had daarom de delegatie in new york instructie gezonden dienaangaande het nodige te doen. uit uw telegram nr. 47 aan new york heb ik de punten 1 t/m 6 en de tweede zinsnede van punt 7 medegedeeld. volgens tange bleek uit punten 1 en 6 voor de eerste maal, dat u intentie had joint ontwerp-resolutie door indonesia en nederland te doen indienen. tange vroeg zich af, of indonesia dit wist en of het misschien meer aannemelijk voor anak agung zou zijn dat uit hun en onze eventueel stilzwijgende goedkeuring resolutie door bevriende, bij voorkeur door enige bandungstaten, zou worden gesponsord. enigszins verwonderd merkte tange op, dat, terwijl tot dusverre uw advies was geweest niet met engeland en amerika te praten, hetgeen australië daarom niet had gedaan, u nu bevriende mogelijkheden tot besprekingen ging uitnodigen, dus eveneens engeland en amerika. ik zette uiteen, dat het hier twee geheel verschillende demarches betrof. de eerste, waarmede u niet had ingestemd, was genoemde vrienden te vragen bij de indonesiers voor ons te pleiten; de tweede om bedoelde staten op komend debat voor te bereiden en hun duidelijk te maken waarom het ging. zonder twijfel zou schurmann ook nu weer nauwe samenwerking met spender zoeken. tenslotte heb ik op de noodzakelijkheid gewezen dat ook australië onmiddellijk "mobilise opinion against indonesia" voor debat. tange zag de noodzakelijkheid hiervan in, doch hoopte, dat het rapport van utoyo aan anak agung, hetwelk laatstgenoemde vandaag verwachtte, anak agung in de gelegenheid zou stellen een gunstig antwoord te geven.

enkele uren na mijn hierboven weergegeven gesprek vernam een mijner medewerkers van tange, dat hij casey intussen had gesproken en dat er onmiddellijk een instructie aan crocker in djakarta was uitgegaan, houdende een boodschap aan anak agung, dat agreement over ontwerp-resolutie met nederland mogelijk moest zijn. volgens tange was deze boodschap van "some pretty straight talking" voorzien. toen medewerker aan tange vroeg, of de boodschap inging op de tekst van de ontwerp-resolutie, antwoordde hij ontkennend; hij herhaalde, dat external affairs dacht aan synoniemen, die het beginsel n i e t zouden aantasten.

winkelman 89.

4. Over de inhoud van een codebericht mag niet met verwijzing naar dat bericht per telefoon worden gesproken.

3. Afschriften van codeber. mogen uitsluitend door de Afd. Verbindingen worden vervaardigd.

1. Op een codeber. mag teleg. niet in open taal worden geantwoord.
2. Dossiers, welke codeber. bevatten, dienen veilig te worden opgeborgen.